

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Piața Unirii No. 3.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile: 200 Lei
Particulari: 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

PARTEA NEOFICIALĂ

EXCELENȚA SA EPISCOPUL Dr. VALERIU TRAIAN FRENȚIU DISTINS CU LEGIUNEA DE ONOARE.

— D-I MINISTRU AL FRANȚEI GABRIEL PUAUX LA ORADEA. —

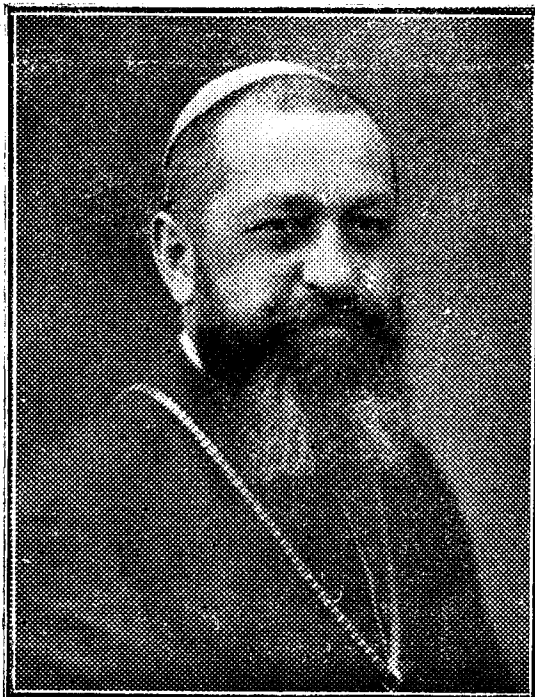
Mare și îmbucurătoare veste s'a răspândit cu o săptămână înainte, că Exc. Sa Episcopul Dr. *Valeriu Tr. Frențiu*, păstorul diecezei noastre, a fost propus la Paris pentru marea distincție de Oțiter al Legiunii de onoare și că Președintele Republicii franceze a aprobat distincțiunea, iar Ministerul de externe din Paris a încredințat pe ambasadorul Franței dela București, D-l *Gabriel Puaux* să i-o remită personal. De fapt dl. ministru încă din 1 Martie și-a anunțat sosirea pentru ziua de 7 crt seara, pentru a remite insigna Ordinului atât Excelenței Sale episcopului, cât și Preacuvioasei Mame *Amata* de Sion, superioara maicilor Notre Dame de Sion din localitate.

Sosirea ambasadorului Franței la Oradea.

Marți în 7 crt., la orele 23.30 D-l ministru plenipotențiar și trimis extraordinar al republicii franceze pe lângă Curtea Majestății Sale Regelui Carol II al României și pe lângă guvernul Român, a sosit la Oradea cu D-na, venind dela Cluj, unde, în aceeași zi, a remis insigniile aceluiași ordin d-lui general comandant al Corpului VI Armată din Cluj *Prod m.* Deși la oră așa târzie, totuși mulți intelectuali, prieteni ai Franței, s'au înființat la gară în așteptarea D-lui ministru Puaux. Au fost de față, între alții, D-l consilier la curtea de apel Niciu cu D-na, d-nii prof. universitari Petrescu-

Ercea, Angelescu, Moșoiu, Ionașcu, directorul prefecturii Chirila, în reprezentanța d-lui prefect al județului, d-nul A. Crăciun viceprimar, d-nul chestor Popoviciu cu comisarii Anca și Cherebeșiu, din partea

Excelenței Sale Episcopului Frențiu, Păr. Louis Barral, Păr. Dr. L. Tăutu, [Păr. Bretan, și alții. La sosirea trenului în gară și apariția d-lui ministru cei prezenți l-au ovaționat călduros. D-na Niciu a prezentat d-nei Puaux un frumos buchet de flori albe; D-l Andrei Crăciun, viceprimar, salută pe D-l ministru în cuvinte călduroase, spunând că municipiul Oradea se simte foarte onorat de prezența d-lui ministru al celei mai prețioase aliata a României, generoasa Franță, cu atât mai vârtos, că' d-l ministru, de câteori vine la Oradea (acum a treia oră), știe să se folosească de prilej [a [contribui [prin conferințele sale la [ridicarea nivelului cultural al acestui municipiu. — [In numele prefecturii jude-

țului d-l *Chirila*, directorul prefecturii, în absența d-lui prefect, pe care îndatorirea oficială, zice d-l Chirila, l-a chemat acum în altă parte, salută pe d-l ministru, prezentând cele mai adânci omagii reprezentantului Franței, nobila și generoasa noastră aliata, prin al cărei sprijin efectiv s'a putut realiza visul secular al populației acestui județ și al românismului întreg, România Mare. — D-l ministru mulțumește pentru căl-

duroasa primire ce i se face. Strângând apoi mâna celor prezenți, se urcă în mașina prefecturii, care-l duce, împreună cu d-na, la palatul episcopiei gr. cat., unde d-l ministru este găzduit ca oaspe al Exc. Sale episcopului Frențiu.

Solemnitatea remiterii insignei Legiunea de onoare Exc. Sale episcopului D. V. Tr. Frențiu.

Miercuri, în 8 Martie crt., orele 11, în salonul festiv al palatului episcopiei gr. cat., în care era adunat întreg clerul gremial al eparhiei gr. cat., reprezentanții tuturor asociațiilor religioase unite, și public numeros, Exc. Sa ambasadorul Franței a remis Excelenței Sale episcopului Dr. V. Tr. Frențiu, în mod solemn, decretul de numire semnat de președintele republicii franceze și insigna ordinului *Legion d'honneur* în grad de ofițer. D-l *Puaux* intră în sală ovaționat de public, însoțit de Exc. Sa episcopul Tr. Frențiu și familia.

Discursul d-lui ministru Puaux.

D-l ministru Puaux, cu supleța-i caracteristică Francezului, expune, că Guvernul francez a aflat de străduințele și eforturile depuse de I. P. S. Sa pentru întărirea și răspândirea culturii prin religie și mai ales că în această nobilă străduință a făcut apel și la concursul religioșilor francezi, pe cari i-a împărțit de sprijin efectiv, pentru a putea lucra împreună, aici în România, și mai ales aici în Transilvania, unde, în urma vitregiei vremurilor, cultura franceză nu e în de ajuns cunoscută, — la răspândirea și ajungerea marilor ideale ale omenirii prin cultura religioasă. De aceea Guvernul francez apreciind aceste merite ale Excelenței Sale, a hotărât a-l înregimenta în rândul acelor nobile persoane, care, străduindu-se pe diferite tărâmuri de activitate: economic, financiar, politic, literar, social, artistic și religios, formând o frumoasă gardă de onoare, fiind totuși la același ideal: răspândirea și întărirea culturii. Exc. Sa ministrul se simte și personal fericit, că a fost ales dânsul pentru a putea remite Exc. Sale episcopului această distincțiune, având astfel un prilej mai mult de a-și putea arăta simpatia și față de Exc. Sa personal și față de eparhia Exc. Sale și față de România, asupra căreia se revărsă onoarea împărțită azi Exc. Sale episcopului acestei eparhii. Felicitându-l și urându-i să poată munci încă mulți ani în direcția începută, îi predă decretul de numire și-i atârnă insigna pe piept. Publicul aplaudă, iar corul teologilor întonează de 3-ori *Mulți ani trăiască...*

Răspunsul Exc. Sale Episcopului.

Exc. Sa episcopul Dr. Valeriu Traian Frențiu, vădit emoționat și cuprins de bucurie amestecată cu modestie, răspunde cerându-și voie să vorbească în limba maternă, fiindcă în urma culturii germane ce-a primit în cursul studiilor sale universitare, iar acum în România nici vârsta nici vremea nu i-a permis,

să-și însușiască perfect limba franceză. Mulțumește apoi d-lui Ministru Puaux care l-a propus și-acum a venit chiar personal să-i predea decorația acordată de Excel. Sa președintele republicii franceze. Roagă să fie interpretul sentimentelor sale de mulțumită, omagii și grafitudine către Exc. Sa președintele și către D-l ministru de externe al Franței. Spune mai de parte că națiunea franceză ca nici una alta a adus și aduce prin misiunile sale în întreaga lume, cele mai mari și mai nobile jertfe pentru propagarea culturii și a religiei. Aceste misiuni Ex. Sa le-a găsit deja așezate în România și n-a făcut alta decât a crezut util să le exploateze și pentru propagarea culturii latine aici la acest hotar etnic al României. Roagă sprijinul lor și pe mai departe, pentruca prin propagarea culturii latine și franceze, să putem ridica și cultura românească. Exc. Sa episcopul termină urând viață lungă și sănătate Exc. Sale ministrului și strigă: Trăiască Franța, Vive la France. Corul cântă: Mulți ani trăiască!

Alte discursuri.

Ia apoi cuvântul Ilustrisimul Domn *Dr. Gheorghe Miculaș*, prepozit și vicar general episcopesc, care, în cuvinte bine alese, mulțumește Exc. Sale Ministrului Franței, că a ținut vrednic pe episcopul acestei eparhii să fie decorat cu Legiunea de onoare; distincția acordată episcopului se refrânge și asupra diecezei. Exc. Sale episcopului îi dorește să păstorească încă mulți ani, mergând todeauna pe calea cea bună, pentruca să poată câștiga răsplata bunului păstor.

Vorbește apoi dl. *A. Chirilă*, directorul prefecturii, arătând însemnătatea solemnității de azi, care întrece catedrele unei serbări confesionale locale.

Dl. avocat *Ștefan Mărcuș*, președintele Comitetului de direcție al Agrului diecezan, salută pe dl. Ministru în numele mirenilor gr. cat. D-sa arată, în franțuzește, legăturile indestructibile de prietenie ce s-au creat de multe decenii între Franța și sora ei mai mică România. Gestul și atențiunea acordată episcopului român unit de aici este numai o nouă dovadă și o nouă cheazășie de cimentarea acestei prietenii. Mireni de aici salută cu bucurie toate legăturile menite a întări și a consolida această prietenie și de aceea au sentimente de înaltă apreciere pentru dl. ministru *Puaux*, știind că D-sa încă este un fervent sprijinitor al acestei prietenii. Intorcându-se apoi în românește către Exc. Sa Episcopul Frențiu, îi amintește tradițiile mari ale acestei dieceze, bucurându-se, că la gloria înaintașilor săi Exc. Sa adaugă și pe această de-a fi dânsul cel dintâi distins cu această mare onoare din partea nobilei și generoasei Franțe. Îi dorește să păstorească mulți ani cu înțelepciune spre binele poporului românesc și al Bisericii sale. — D-l adv. Mărcuș prin prestanța și prezența sa a reprezentat în mod demn Asociația Generală a Românilor Uniți. D-l ministru Puaux s'a și întreținut mult cu D-sa, continuând firul ideilor sulevate de d-l Mărcuș.

În numele studenților români uniți, organizați în Astru, vorbește studentul *Salustiu I. Turdean*, felicitând pe Exc. Sa episcopul.

Au mai urmat încă felicitări din partea revizorului școlar al jud. Bihor prin d-l insp. *Dr. Augustin Caba*, din partea școlii normale române unite prin fr. *Nicolas Dries*, din partea aceleiași școlii prin elevul *Cosma Ioan*.

Excelența Sa episcopul mulțumește tuturor pentru felicitări și bunele urări, iar d-l ministru *Puaux* asemenea mulțumește tuturor pentru sentimentele de simpatie manifestate cu acest prilej față de Țara pe care o reprezintă.

Solemnitatea dela Institutul Notre Dame de Sion.

După terminarea remiterii festive a decorației către Exc. Sa episcopul, D-l ministru *Puaux*, însoțit de Exc. Sa episcopul și reprezentanții autorităților, precum și de o bună parte a publicului, s'a deplasat la Institutul maicilor franceze, *Notre Dame de Sion*, unde la ore 12 a avut loc remiterea decorației *Legiunea de onoare* în grad de cavaler către Preacuvioasa superioară a acestui institut, *Mère Amata de Sion*. La intrarea în Institut D-l ministru și D-na au fost întâmpinați de întreg colegiul maicilor și al surorilor, împreună cu toate elevele institutului frumos decorate cu eșarpele caracteristice obișnuite în școlile *Sionului*. La primire elevele au intonat în cor un cântec de bunăvenire. Serbarea remiterii a avut loc în elegantul salon al Institutului. Prin cuvântarea sa clasică D-l ministru *Puaux* a evocat pentru Maica superioară amintiri de o pătrunzătoare duioșie: anume, insigna adusă este o relicvie familiară în familia Preacuvioasei, primită de tatăl ei dela însuși *Napoleon* întemeietorul Ordinului *Legiunii de onoare* și a fost purtată și de un frate al dânzei, general; această insignă poartă nu cununa verde de-asupra stelei, ci coroana imperială franceză; totuși președintele republicii franceze a admis să se folosească pentru distingerea membrilor familiei *Clément*, și în special pentru distingerea Preacuvioasei superioare *Mère Amata-Odille Clément*, care are apreciable merite pe terenul conducerii și organizării școalelor, și precum generalii astfel și dânsa are armata ei — și aici D-l ministru a arătat spre ceata frumoasă a elevelor Preacuvioasei *Mame*. Induioșetor a fost când D-l Ministru a rugat pe Preacuvioasa și venerabila Superioară, ca, în numele acelor mame, cari au ieșit din școala dânzei, să se lase îmbrățișată de D-na *Puaux*. — Corul elevelor a executat încă alte cântece patriotice franțuzești. Mai remarcăm frumoasa cuvântare ținută într-o franceză impecabilă de eleva școlii, *Zoe Zigre*, fiica d-lui decan al baroului *Oradea*, precum și grațiozitatea cu care eleva *Rode Bledea* a înmănat d-nei *Puaux* un superb buchet de flori. Serbarea a decurs în nota fineții și a delicateții excepționale, caracteristice educației franceze ce se dă în școlile maicilor de *Sion*.

Masa festivă.

La orele 13 Exc. Sa episcopul *Frențiu* a dat în onoarea d-lui ministru *Puaux* o masă festivă, la care au fost invitați capii autorităților locale: D-l general comandant al diviziei *C. Eliade*, d-l prefect *Popoviciu* (reprezentat prin d-l *A. Chirila*, directorul prefecturii), d-l primar *Dr. G. Egri* (care fiind bolnav n'a putut participa), d-l chestor *Dr. Valer Popoviciu* (bolnav și dânsul), d-l consilier *Niciu*, președintele cercului franco-român, d-l Dr. *Const. Pavel*, profesor în *Beiuș*, *P. Barral* și alții; presa a fost reprezentată prin d-l *Farcu*.

La șampanie Exc. Sa *Dr. V. T. Frențiu* a ținut un toast, în care spune, că contra obiceiului său, nefiind prieten al toastelor, azi, având un oaspe atât de distins și atât de simpatic, nu poate tăcea. Remarcă, pe baza experienței proprii, că între toți diplomații din România, d-l ministru *Gabriel Puaux* întrunește în modul cel mai strălucit însușirile unui bun diplomat: aceea de-a avea o inimă mare. Dânsul cu această inimă știe să câștige cei mai mulți prieteni pentru Țara sa. De aceea îl felicită și-i urează mulți ani.

D-l ministru *G. Puaux*, răspunde evidențiând, că de cinci ani de când se află în România, a stărui mult pentru entamarea de tot felul de legături între Franța și România: economice, financiare, artistice, culturale, militare, chiar și... religioase culturale. Ii pare bine, că în persoana Exc. Sale episcopului *Frențiu* dela *Oradea*, a găsit o persoană care, înțelegând rostul și utilitatea acestor din urmă legături, și-a găsit un vrednic și distins colaborator, pentru ce Franța îi este recunoscătoare. Ii urează mulți ani.

A mai toastat prof. *Dr. C. Pavel*, însuși cavaler al *Legiunii de onoare*, în numele institutelor culturale din *Beiuș*. Dânsul a evocat în lineamente generale nașterea și dezvoltarea relațiilor dintre Franța și România, precum și sprijinul generos ce l-a acordat nobila Franță totdeauna Țării noastre. Iși ridică paharul pentru adâncirea și prosperarea legăturilor culturale dintre Franța și România.

Conferința.

D-l ministru *Puaux* de câteori vine la *Oradea* folosește privilegiul de-a arăta câte printr-o frumoasă conferință publicului orădan aspecte de-ale culturii franceze. În conferința ținută acum în sala festivă a primăriei, fixită de auditor select, a arătat rolul și contribuția spiritului francez la civilizația Europei. A fost surprinzător a afla dela un diplomat ca d-l *Puaux*, că după dânsul cheia păcii europene este raportul dintre cele două popoare azi în antagonism atât de acut: Franța și Germania. S'a mai văzut bunăvoința și sollicitudinea Franței, de-a găsi soluția cea mai potrivită, pentru normalizarea raporturilor dintre cele două Țări. Acest sens l-au avut evocările de colaborare reciprocă de odinioară dintre cele două Țări (idea națională elaborată de *Herder* și răspândită de *Madame de Stahl*). D-l *Puaux* nu-și rezervă în a-și arăta îngrijorarea față de ex-

creșcențele naționalismului exagerat. Preconizează pentru viitor o politică, care să caute mai mult ceace apropie popoarele, decât ceea ce le desparte. — Tot ce a spus de Puaux despre caracteristicile esențiale ale francezilor: claritate, ordine, generozitate, se potrivesc atât de bine și poporului nostru românesc. A fost emoționant de sublim, când D-l Puaux a declarat, că Franța cea acuzată azi de eghemonie, nu caută să realizeze în lume de cât cele trei virtuți esențialmente creștine: *credința, speranța și caritatea*. — Evident, a fost lung și furtunos aplaudat și ovaționat.

Seara la orele 9 facultatea de drept din localitate a dat în onoarea d-lui ministru Puaux un reușit

banchet, la care s'au rostit frumoase toaste (D-nii Nicu, decanul Petrescu-Ercea, Dimitriu și Bacaloglu). — Joi la orele 11 D-l ministru Puaux, care tot timpul a fost oaspele Exc. Sale episcopului Frențiu, a părăsit Oradea, plecând pentru două zile la Budapesta.

Noi, clerul și credincioșii acestei eparhii, suntem mândri că ochii nobilei Franțe s'au oprit și asupra acestei dieceze, fiindcă distincția și onoarea acordată capului ei, se resfrânge și asupra diecezei, care, de aceea, bucurându-se împreună cu Exc. Sa episcopul diecezan, îi urează acestuia mulți ani fericiți cu bine.

P. T.

De-ale Anului Sfânt.

II.

Anii Sfinți sau *jubilari* sunt prilejuri extraordinare de-a intra cu mintea în lumea spiritualității și de-a folosi mijloace puternice de îndreptare. Păcătoșul, în virtutea justiției imanente, simte nevoia inexorabilă de-a ispăși, de-a lua asupra sa sacrificii consimțite și parcă se simte mai sigur curățit, dacă aceasta o primește într'un loc mai celebru, într'un centru de autoritate spirituală mai mare. Pornind dela această constatare psihologică reală, Sf. Părinte în anul acesta extraordinar, când se împlinesc 1900 de ani dela răscumpărarea împlinită prin moartea celui ce este de-o ființă cu Tatăl, a conces, din plenitudinea puterii sale sacerdotale și jurisdicționale, pe care o deține din voința lui Hristos ca șef suprem al împărăției lui Hristos pe pământ, o serie de facultăți și pufințe de-a deslega preoților și confesorilor din Roma, unde, în baza ace-luiași fapt psihologic constatat mai sus, se vor administra în acest an cele mai multe și mai liniștitoare deslegări.

»Enunțând An Sfânt, dorim ca credincioșilor din Roma, precum și celor ce vor vizita Roma cu gând evlavios, să nu le lipsească nici unul din mijloacele trebuincioase la spălarea conștiințelor și la împăcarea cu Dumnezeu, zice Sf. Părinte în Decretul său de data 30 Ianuarie crt. În acest scop sf. Părinte decide să lărgească puterea confesorilor din Roma, încredințând pe Eminența Sa Cardinalul Penitențiar Major, să numească și alți penitențieri pentru bazinele sf. Petru, sf. Ioan, sf. Pavel și sf. Maria Maggiore, precum și pentru alte biserici din Roma, îndeosebi pentru cele naționale. Permite apoi, ca penitențierii (confesorii) constituți astfel, să aibă puterea de-a deslega în forul intern al mărturisirii, pe oricare penitent nu numai dela păcatele și cenzurile rezervate de drept Papei ori Episcopilor ci și dela censura numită *ab homine*. Pentru a se putea da însă astfel de deslegări se prescriu anumite cautele, și anume:

Facultăți speciale pentru confesorii din Roma.

1. Pe cei căzuți în excomunicare rezervată în mod foarte special (*specialissimi modo*) Sfântului Scaun să nu-i absolve, numai în cazuri urgente și când recurgerea la Superior ar produce sminteală sau infamarea penitentului. La fel nu pot fi deslegați, decât în sensul canonului 900, preoții, cari au dat, contrar dispoziției sfintei Penitențiariei din 16 Nov. 1928, deslegare sacramentală aderenților sectei numite »Action Francaise«.

2. Asemenea nu pot fi deslegați, decât în împrejurările ca mai sus (sminteală sau infamare), prelații, cari au jurisdicțiune în forul extern, căzuți în mod public, în excomunicări rezervate simplu Sfântului Scaun.

3. Ereticii și schismaticii dogmantizanți în public pot fi deslegați numai în cazul, dacă se lapadă (abjură) de erezie și schismă cel puțin în fața confesorului și repară, sau promit că vor repara, sminteala dată prin erezie și schisma lor. Dacă confesorul va fi în dubiu cu privire la botezul primit în erezie ori schismă, să-l remită pe penitent, înainte de deslegare, la Cardinalul Vicar General al Romei.

4. Francmasonii, sau aderenții altor secte similare, nu pot fi deslegați, decât în următoarele condițiuni: abjură secta, repară scandalul și promit că nu vor mai da nici un fel de sprijin sectei abjurate; dacă denunță pe eclesiastici pe cari îi știu membrii ai sectei abjurate; ard ori distrug toate cărțile și insigniile ce le-ar poseda despre secta anumită, ori promit serios că vor face aceasta cât de curând posibil; pe urmă dacă primesc canon greu și obligațiunea de-a se mărturisi mai des.

5. Cei ce dețin pe nedreptul averi bisericesti nu pot fi deslegați, numai după ce le-au pus la loc, ori făgăduesc solemn, că le vor pune cât de curând.

6. Pot confesorii din Roma deslega, respective schimba, cu această ocaziune și voturile particulare, chiar dacă sunt rezervate Sf-lui Scaun. Pot deasemenea dispenza sau muta și votul castității perpetue și

perfecte, emis simplu sau solemn în ordin religios, din care apoi a ieșit cineva deslegat fiind de celelalte voturi, rămânând acesta în vigoare. Votul în prejudiciul terțelor persoane să nu se schimbe, zice Sf. Scaun, fără învoirea acestora. Iar votul de-a nu păcătui, ori alte voturi penale, să nu se comuteze, numai dacă lucrul în care se schimbă e mai potrivit a reține dela păcate de cât însuși votul.

7. Pot dispensa în for sacramental intern dela orice iregularitate provenită din delict de tot ascuns, precum și dela iregularitatea de care e vorba în can. 985, 4° (omucidere deliberată, avort procurat și efectiv, ori colaboratori la acestea), dar numai cu scopul pentru ca cel constituit în orduri se poată deprinde aceste fără infamare și fără primejdia smintelii.

8. Pot dispensa în forul intern și dela piedeca consângenității ivită din naștere ilicită de grad trei colateral până la al șaselea inclusiv, oriental (ori grad doi atingând întâiul până la al treilea inclusiv apusean), dar numai pentru a convalida, nu a încheia căsătorie.

9. Pot dispensa atât în caz de căsătorie încheiată, ori pentru a încheia căsătorie, dela piedeca crimei oculte, fără machinațiune din partea cutăruiiva, dând, după renoirea particulară a consensului, canon greu și îndelungat.

10. Pot penitențiarilor din Roma pentru cei ce nu ar putea din motive însemnate să viziteze toate bazele așa după cum e prescris pentru dobândirea indulgenței jubilară, să reducă numărul vizitelor, ori chiar să le schimbe în alte lucruri bune și folositoare, dar numai în cazuri cu adevărat motivate.

11. Mărturisirea ce se recere trebuie să fie validă și nu cea paschală; chiar și pentru cei ce nu ar avea materie suficientă.

12. Cuminecarea poate fi schimbată în altă lucrare de evlavie, dacă penitentului îi e fizicește imposibil să se cuminece; ajunge și cuminecarea numită *grijanie din urmă* (viaticum), nu însă cea obligatoare de Paști.

13. Aceste facultăți se dau tuturor penitențiarilor din Roma, tuturor funcționarilor Sfintei Penitențiarilor aprobați pentru mărturisiri, tuturor parohilor din Roma, tuturor preoților confesori aprobați ai bisericilor naționale, precum și altor preoți designați pentru bisericile mai mari din Roma. Acești confesori vor avea scris de-asupra scaunului de mărturisire: *Pœnitentiarius Sancti Iubilaei*.

14. Aceste facultăți se pot deprinde asupra tuturor penitenților *fie de orice rit*, dacă vin cu gândul curat de-a câștiga indulgența jubileului.

15. Aceste facultăți confesorul aprobat le poate depinde în oricare biserică din Roma, unde poate asculta licit mărturisiri.

Approape aceleași facultăți se conced și confesorilor caselor religioase din Roma.

Favoruri speciale pentru călugărițe.

Bunătatea părintească a Sfântului Părinte, împărtitorul principal, din voința dumnezeescului Intemeietor, al darurilor credinții, s'a întins și asupra acestor persoane delicate, cari, fie din cauza vieții închise și închinată exclusiv lui Dumnezeu și dragostei apropielii, fie din cauza boalei ori a robiei vrăjmașului în carea sunt ținuși, nu pot călători la Roma. Bunătatea Părintelui comun a voit ca vistieria darurilor iertării să li se deschidă și lor, putând beneficia de darurile indulgenței jubilară, dacă se vor ruga la intențiunea Sfântului Părinte și vor îndepline lucrările prescise de Ordinariat, căruia i se lasă latitudinea a le determina. Intențiunea pentru care cere sf. Părinte să se roage aceste persoane sunt: a) răspândirea și întărirea Bisericii lui Dumnezeu, b) înțelegerea între conducătorii popoarelor și c) pacea și liniștea întregului neam omenesc. Bineînțeles, că mărturisirea și Cuminecarea pentru a câștiga indulgența e necesară. Aceste persoane pot dobândi acasă indulgența jubilară de câteori săvârșesc lucrurile și rugăciunile prescise de Ordinar (adică *toties quoties*). — Li se mai concede un favor: mărturisirea pentru indulgența o pot săvârși la confesorul pe care și-l aleg, fiind acesta prin însăși această alegere investit cu aceleași facultăți de-a deslega cași confesorii din Roma, putând deslega dela toate rezervatele, afară de acela al ereziei formale și externe. Pot acești confesori dispensa și dela votur private ale călugărițelor, pot și comuta voturile private ale acestora și ale personalului lor de serviciu, ba chiar și ale elevelor lor interne și semi-interne.

Persoanele cari pot câștiga indulgența jubilară acasă sunt:

1. Toate călugărițele cari trăiesc în mănăstire, precum și toate persoanele aparținătoare Ordului: probande, postulante, chiar și persoanele de serviciu.

2. Surorile religioase, adică cele cu vot simplu, fie în congregații de drept pontificiu fie în cele de drept diecezan, precum și toate persoanele aparținătoare lor: novice, postulante etc., până și elevele interne și semi-interne, un însă și cele externe.

3. Oblatele religioase, adică femeile cari trăiesc în comunitate, fără voturi, precum și novicele, postulantele etc. și elevele încredințate creșterii lor.

4. Toate femeile aparținătoare unui ordin al treilea regulat, cari trăiesc în comunitate și toate persoanele lor.

5. Fete și femei din institute și asile, deși nu sunt conduse de călugărițe.

6. Anachoreții și Eremitii, cari trăiesc în clausură și au regula severă ca și Trapiștii, Camaldulenzii și Carthuzianii; nu însă și alte ordine monastice bărbătești.

7. Creștinii de ambe sexe, dacă sunt în robie, exil, deportare, sau dacă sunt încarcerați, ori în case de corecțiune, sau osândiți la muncă silnică; la fel și eclesiasticii puși la canon în vre-o casă religioasă.

8. Creștinii de ambe sexe, cari zac în boale, ori cei aplicați la îngrijirea stabilă a bolnavilor, ori în alte institute de caritate publică; muncitorii cari nu pot părăsi serviciul; apoi bătrânii cari au plinit 70 de ani.

Prin aceste am dat, după documentele papale (publicate în *Acta Apostolicae Sedis*, No 1 din 30 Ian. 1933), toate cele necesare de știut pentru acest

însemnat prilej al Anului Sfânt, când atâtea suflete pot afla darul mântuirii, iar omenirea întregă e chemată a-și ridica mintea la cele cerești, cunoscând că nu cele trecătoare sunt totul, ci peste toate și după toate este sufletul, este Dumnezeu, este spiritualitatea și viața de veci, care e singura comoară ce trebuie s'o aflăm și s'o dobândim.

P. Dr. Tăutu.

Entuziasmul deficitar.

În formarea opiniei publice — presa are rolul cel mai covârșitor. Nu e nevoie, credem noi, de-a mai arbora o discuție în acest scop. Toată lumea de bine este mult prea convinsă de acest mare și sfânt adevăr.

Biserica catolică, prin suveranii săi pontifi, n'a încetat nici un moment de-a arăta importanța acestui factor de formare a opiniei publice. Pontificii Romei, în ultimele decenii, s'au întrecut în a recomanda și a arăta necesitatea unei prese creștine și catolice. În lumea catolică glasul Suveranului Pontifice a avut un larg răsunet, și azi Biserica lui Hristos în lumea întreagă dispune de numeroase organe de publicitate cu sute de mii de abonați.

Toată lumea catolică s'a ocupat serios de această chestiune și realizările făcute sunt uimitoare. În toate țările s'au găsit oameni entuziaști, lipsiți de mijloace materiale, dar erau oameni plini de multă râvnă și dragoste pentru Biserica lui Hristos, oameni cari și-au închinat și sacrificat tot zelul și puterea cuvântului și scrisului în slujba acestui mare și sfânt ideal.

Ca dovadă de entuziasm, este înduioșător să amintim aici, un fapt eclatant, vrednic de admirat, inserat, de altfel, chiar în coloanele »Unirei« delă Blaj, în numărul din 7 Februarie 1933, pe care »Unirea« îl nunește „*minunea îndrăzneții sfinte*“, — și noi fim ca acel pesaj să-l reproducem în întregime: »Așa poate fi numită fapta P. Maximilian Koble, călugăr franciscan din Polonia. Acesta a pornit adeca, înainte cu 10 ani, o foaie religioasă: »Cavalerul Neprihănitei«. A lucrat vâltos la ea, dânsul și tovarășii săi de călugărie. La început au scus-o numai în 5000 de exemplare. Și-au câștigat însă în curând mari și multe simpatii în lumea cetitorilor, cari s'au tot înmulțit, și și-au plătit creștinește abonamentele. După cinci ani apostolie gazetărească, P. Koble și frații de călugărie s'au apucat să-și zidească, cu mâinile proprii, o mănăstire nouă. În scurtă vreme și asta a fost gata, cu apartamente anume pentru tipografie, unde-și tipăresc acum gazeta în 600.000 (șasesutemii) de exemplare. — Plinirea unui deceniu dela pornirea cu gând curat și cu încredere tare în ajutorul lui Dumnezeu — mai încapă îndoială? — e un moment de sfântă satisfacție pentru curagioșii fii ai Sărăcuțului din »Assisi«, — exclamă plin de admirație un redactor al »Unirei«.

Acum să pornim, de unde aveam intenția să în-

cepem articolul nostru, dela marea și mult anevoioasa problemă, anevoioasă nu pentru motive economice-materiale, ci din lipsă de interes și entuziasm din partea acelor, cari ar fi obligați, în primul rând, să se entuziasmeze pentru acel deziderat unanim al catolicismului românesc, de-a scoate cotidianul catolic, care va trebui, odată, să apară la București.

*

De aproape de cincisprezece ani suntem într'o luptă continuă, într'o luptă spirituală cu aceia, cari intenționau să lovească în temelii bisericii noastre catolice. Doctrinarii dihoniei confesionale, n'au pregegetat, nici un moment, ca să formeze o opinie publică dușmănoasă catolicismului, pe care au încercat să-l prezinte în aspecte nu prea atrăgătoare. Eram expuși calomniilor și bârfelilor molocilor bisericii catolice. Noi cu greu ne puteam și ne putem apăra, fiind absolut lipsiți de organe de publicitate. Micile organe din provincie nu contează. Câtă trudă depuneam și câtă mângâiere și bucurie simțeam în inimile noastre când ne reușea să „*vârim*“ câte un articolaș în coloanele marelor ziare din Capitală, pentru apărarea cauzei noastre sfinte.

Nu știm cărui fapt trebuie să atribuim acest tembelism inexplicabil, ca nici după cincisprezece ani, să n'avem cotidianul nostru la București. Cum se explică această lipsă de interes pentru această importantă chestiune? Chiar și dușmanii catolicismului românesc au cutezat să afirme, că Biserica unită n'are la bază convingerea existenței sale.« Desigur, nu pe nedreptul. Azi parcă se simte lipsa entuziaștilor în Biserica Unită.

Câte probleme mari s'au desbătut în opinia publică românească, și noi ca confesiune încă nu ne-am spus cuvântul. Cât a trebuit să îndurăm în urma calomniatorilor cotidiani. La toate colțurile, în toate împrejurările, la toate ocaziunile suntem atăcați și loviți în credința noastră. Numai noi laicii, în contact mereu cu lumea, știm cât trebuie să suferim în urma prejudcărilor unor ignoranți — ignoranți fără vina lor. A noastră e vina, n'am avut curajul să lămurim opinia publică românească și să mprăștiem prejudcățile ce planează asupra noastră.

Imprejurările dela noi sunt de tot speciale. România Veche a fost o țară, aproape, eminentemente or-

toadoxă. Catolicismul era prea puțin cunoscut — sau mai bine zis greșit cunoscut. În prisma credinței era prezentat ca cea mai hidoasă sectă, iar sub prisma naționalismului ca dușman Românilor. Aceste prejudecăți n'au dispărut și mai planează și azi asupra noastră numai și numai din vina noastră. O lămurire a situației se impune. Și fiindcă toată viața noastră națională, culturală etc., pulsează în Capitala Țării, și aceasta n'o pot ignora nici „regionaliștii noștri”, noi trebuie să pornim acțiunea de lămurire a opiniei publice românești din capitala Țării. Organele mici regionale, nu folosesc aproape la nimic. Sunt cel mult organe de interes local, pentru a informa pe coreligionarii noștri, nici decum pe cei de altă confesiune. Astfel de preferențe nici nu pot avea.

Pentru a vedea cum și cât de bine este informată opinia publică românească despre catolicismul românesc, trebuie să vă arat un fapt întâmplat chiar cu subsemnatul, care a încercat, dar n'a reușit să convingă pe un intelectual român stabilit în Ardeal, că Blajul este catolic și nu ortodox, că mitropolitul Blajului este mitropolit catolic și nu ortodox și că cei mai distinși bărbați ai românismului ardelenesc au fost catolici uniți. Să nu vă mirați. Noi, în Vechiul Regat suntem cunoscuți și prezentați ca străini și foarte puțin sunt de aceia cari ne cunosc într'adevăr.

*

Pentru lămurirea opiniei publice, o mână de entuziaști au pornit acțiunea pentru editarea unui cotidian la București. Cu regret trebuie să constatăm, că încă n'au reușit. N'au reușit fiindcă puțin înțeleg rosturile vremurilor și importanța faptică a unui cotidian în Capitală. Este adevărat, că »Agrul« în toate congresele sale s'a ocupat de această importantă chestiune. Dureros, însă, nu s'a discutat de tot serios această chestiune și hotărârile luate de congres au fost prea de paradă. Așa, la ultimul congres, ținut la Aiud, chiar dl. Dr. Valer Pop, președintele »Agrului« a declarat, în plină ședință, că cel mai târziu în două săptămâni, va convoca comitetul de presă la Cluj. Nu știm căror împrejurări se datorește, că nici până azi comitetul de presă n'a fost convocat, deși, un om de inimă, se angajase să finanțeze, pe un timp de un an, un ziar săptămânal, care să apară în Capitală.

Ne doare mult, când trebuie să înregistrăm tembelism, îndeosebi la aceia, cari ar fi chemați, în primul rând, să traducă în fapt acest deziderat unanim. Ne poticnim la tot pasul de lipsă de zel și entuziasm. Entuziasmul toate le suplinește, chiar „condeiele” cele mai iscusite. Nu trebuie să ne fie teamă, după cum spunea un confrate de-al nostru, că pentru a edita un ziar, n'ajunge să ai fonduri și abonați, ci îți trebuie și condeie. Noi îl asigurăm, că are aprecieri nu prea măgulitoare despre forțele intelectuale ale catolicismului românesc și să mărturisim sincer, ne-a uimit această apreciere. Faptul e, că avem condeie bune,

pretutindeni, trebuie numai puși la treabă și aliați la idee.

Intenționat am reprodus, în capul articolului nostru acel pasaj din »Unirea« despre „*minunea îndrăznelii sfinte*,” pentru a arăta la ce realizări duc entuziasmul și pentru ca să încurajăm pe cei entuziaști în drumul lor de realizare și să-i asigurăm, că vor reuși și vor duce la bun sfârșit misiunea lor sfântă și idealul nostru al tuturor. Entuziaștii, deci, la muncă.

Avocat Dr. V. Hetcou.

CRONICI

— **Răspunsul primit de Exc. Sa Episcopul diecezan la felicitarea trimisă Sfântului Părinte cu prilejul împlinirii a lor 11 ani dela glorioasa sa încoronare:**

Dal Vaticano, 14 febbraio 1933.

ECCELLENZA REV. MA,

Mi è grato assicurare all'Eccellenza Vostra Rev. ma, che il Santo Padre ha accolto con viva compiacenza l'omaggio dei voti che Ella ha voluto presentargli a nome pure di cotesia Diocesi nell'undecimo anniversario della Sua Incoronazione.

La Santità Sua, mentre ringrazia l'E. V. per tale riconferma di devozione e di amore filiale, s'allieta di impartire, insieme al pastore anche all'amato gregge, l'Apostolica Benedizione, auspicio dei divini favori.

Con sensi di sincera e distinta stima mi confermo dell'Eccellenza Vostra Rev. ma :

Servitore

E. CARD. PACELLI.

— **Dela Comitetul Diecezan AGRU.** În urma morții regretatului său președinte *Dr. Demetriu cândva Chiș*, și a demisiei vicepreședintelui local, Comitetul Diecezan AGRU Oradea în ședința sa din 22 Febr. crt. a hotărât, conform Art. 17 din regulament, instituirea unui *Comitet de direcție* din 5 membri, care să conducă agendele Agrului diecezan până la proxitul congres diecezan, care va avea loc anul acesta la Șimleul-Silvaniei între Paști și Rusalii. Comitetul de direcție s'a constituit alegându-și președinte pe dl. adv. *Ștefan Mărcuș*, locțiitor de preș. pe dl. prof. *Ioan Buta*; secretar: prof. *Teodor Florea*, locțiitor adv. *Dr. Gh. Bulgăr*. Din Comitetul de direcție mai face parte de drept asistentul eclesiastic diecezan Rvs. canonic *Augustin Maghiar*; iar ca membru Păr. *Dr. L. Tăutu*. Comitetul are mandat limitat de-a desvolta cadrele Agrului în dieceză și aranjarea Congresului diecezan. Corespondența este a se trimite pe numele *Comitetului de direcție Agru diecezan — Oradea, Piața Unirii 3. Palatul episcopiei gr. cat. Confracții preoți*, cari au trebuință de sprijin efectiv la întemeierea vreunei organizații locale, n'au decât să se întoarcă către acest Comitet de direcție, care le va sta într'ajutor.

— **Concurs la post de cantor.** Curatorul din filiala *Mihăieni* (parohia Acâș, jud. Sălaj) prin aceasta publică concurs pe ziua de **26 Martie** crt. la postul de cantor, pe lângă următorul salariu: 6 (șase) jug. pământ arător, 2 (două) jug. fânaș, locuință cu două camere și bucătărie, cu grădina de 700 st. p., și ștoalele îndatinat. Concurenții se vor prezenta Duminică în 26 Martie crt. la biserica din filiala Mihăieni, cântând la sf. Liturghia. Vor fi preferați cei cu diplomă de cântăreți. *Curatorul.*

— **Dela Agrul catedralei.** Credincioasă propusului său de-a ține în fiecare lună o șezătoare cu conferință, organizația Agru de pe lângă parohia catedralei a ținut și în 29 Februarie crt. o șezătoare culturală religioasă în capela din colonia Ioșia. După deschiderea ședinței, la care s'a prezentat un public foarte numeros, prin d-l *Ioan Marta*, preș. organizației, d-l *Iosif Fersigan* revizor școlar pensionar a dezvoltat o foarte potrivită conferință despre femeie ca soție și mamă. A spus lucruri foarte prețioase, cu o dicțiune energică și într'un limbaj potrivit cu înțelegerea tuturor. Au urmat apoi coruri cântate de corul bărbătesc al Academiei de Teologie, recitări de elevii școlilor primare. Mult au plăcut solourile d-lui student *Oșan*, care dispune de o voce de bariton foarte sonoră. Asemenea a plăcut mult și poezia comică recitată de elevul *Pele Emeric*. Părintele *Tăutu* într'o scurtă cuvântare a expus celor adunați însemnătatea alor două momente ce ne stau în față: Anul Sfânt, publicat de Sfântul Părinte al Romei și începutul postului mare. — Corul teologilor a mai executat o cântare și ședința a fost ridicată prin d-l preș. Dr. Savu Marta, care a mulțumit tuturor pentru concurs. A fost o șezătoare foarte reușită.

— **Din activitatea Agrului Oradea-Olosig.** Inregistrăm cu plăcere frumoasa mișcare ce s'a inițiat în sânul Agrului local Olosig, de-a ține în fiecare lună o șezătoare cultural-religioasă în diferitele puncte ale parohiei. O atare șezătoare a avut loc Duminică în 5 Martie crt. orele 11^{1/2} la capela din colonia grădinilor. Șezătoarea s'a deschis prin o cuvântare ocazională ținută de d-l prof. *Augustin Cosma*, vorbind despre datoria ce o avem în zilele noastre de-a ne alipi tot mai mult de sf. Biserică, care ne luminează drumul mântuirii. Au urmat apoi trei recitări de către elevii școlii primare No. 8 (cl. I). D-l profesor *Teodor Florea* și-a dezvoltat apoi cu multă măiestrie conferința interesantă despre felul cum vede un mirean rolul și misiunea Bisericii în mijlocul lumii de astăzi. Au urmat apoi din nou alți doi elevi cu recitări (cl. IV). A adresat apoi cuvinte bine simțite către auditor Rvs. protopop-paroh *I Gheorghe Maior*, arătând că Biserica unită n'a fost niciodată dușmănoasă față de alte confesiuni și nu va fi nici Agrul, ci va propaga binele și adevărul spre folosul și fericirea neamului. A în-

chis șezătoarea D-l prof. *Augustin Cosma*, mulțumind celor prezenți pentru interesul ce-l arată față de Biserică și Agru.

Increștam tot cu această ocaziune frumoasa viață spirituală ce s'a întiripat în colonia Grădinii în jurul capelei instalate în clădirea școlii primare No. 8, unde liturghia o sluștește în fiecare Duminică și sârbătoare Păr. paroh *II Vasile Stan*, participând totdeauna un frumos număr de credincioși; și cu această ocazie s'au mărturisit 37 persoane. Cântările la sf. Liturghie, precum și la șezătorile ce se aranjează aici, le execută Societatea Sf. Rozar sub conducerea d-lui *Aurel Șimonca* funcționar. Proxima șezătoare a org. Agru — Olosig va avea loc Duminică în **26 Martie** la orele 4 d. m. în localul școlii primare No. 1 din str. General Holban, când va conferința D-l prof. *Ioan Buta*.

— **Noul comitet al Astrului București.** Asociația Studenților Români-Uniți A-St-R-U București începând al 4-lea an de activitate și-a constituit noul comitet precum urmează: *Președinte*: George Rednic (reales), *Vicepreședinte*: Lucian Turdeanu, *Secretar general*: Gheorghe Fonta, *Secretari de ședință*: Eugenia Todică, Emil Șerban, *Casier*: Iuliana Sandru, *Controlor*: Octav Lelușiu, *Bibliotecar*: Ion Ciobanu, *Membri în comitet*: Laura Simonetti, *Membri de drept*: (delegatul I. P. S. S. Mitropolitului) Pr. Prof. George Dănilă. — Noul comitet a înscris în programul să printre principalele puncte intensificarea acțiunii pentru Cămin, Cor, șezători etc.

— **Revista Astrului — Oradea.** Atragem binevoitoarea atențiune a cititorilor noștri asupra revistei scoasă de org. *Astru* a studenților români uniți din Oradea. Revista se prezintă bine și e mijlocul prin care entuziaștii noștri studenți se străduiesc a contribui la regenerarea concepției morale-sociale de azi.

— **Conferințe religioase la Beiuș.** Aflăm, că la Beiuș în zilele de 5 Martie—16 Aprilie se va ține o serie de conferințe religioase despre Is. Hristos. Conferințele le ține Păr. director al liceului S. Vulcan, Dr. *Nic. Flueraș* în bis. gr. cat. în fiecare Duminică la orele 6^{1/2}. Temele: 1. Dumnezeu și omul (5 Martie). 2. Plinirea vremii (12 Martie). 3. Fiul omului (19 Martie). 4. Isus Dumnezeu (26 Martie). 5. Adevărul și viața (2 Aprilie). 6. Cina cea taină (9 Aprilie). 7. Tragedia calvarului (14 Aprilie). 8. Triumful (16 Aprilie la sf. Liturghie). La ele sunt invitați toți creștinii.

POȘTA RED. ȘI ADM.

P. B. București. — Decorarea Excelenței Sale episcopului Frențiu prin președintele republicii franceze cu Legiunea de onoare în grad de ofițer nu trebuie să vă mire de loc; căci, deși Excelența Sa în ultimii trei ani n'a prea făcut mult pentru călugării francezi, toluși atacurile concentrice ale *Legii Românești* din Oradea au atras atențiunea ministrului Franței dela București, care și-a zis: Totuși trebuie că are merite acest episcop unit în privința culturii franceze, de este așa de vehement atacat de confracții săi din cealaltă strană; și a venit decorația. Vedeți, prin urmare, că autorii morali ai acestei decorații sunt frații dela *Legea Românească*. Ne fac servicii bune, nu? Ar trebui să le fim mulțumitori. Se confirmă încă odată adagiul consacrat prin faple istorice: *Qui mange du pape, s'en meurt*. Sau cum ar zice Românul: Ura e rău sfetnic. Cu bine!

